

Oktobar 2025

Bilten

Prva lokalna proizvodna linija za ramove pčelinjih košnica

Modernizacija pčelarstva na Kosovu

Pčelarstvo na Kosovu se razvija, a jedno lokalno preduzeće prednjači na tom putu razvoja. Individualno preduzeće **Genc Caka**, koje se nalazi u **Komoranu/Komoran, Drenica/Drenas**, je uz podršku **CNVP** projekta **SUNREED** koji finansira **ambasada Švedske u Prištini/Prishtina (Sida)** napravilo veliki iskorak ka modernizaciji sektora.

Ono što je započelo kao skromna pčelarska inicijativa, sa svega pet košnica 2012. godine, izraslo je u jedno od **najinovativnijih preduzeća** u ovom sektoru. Zvanično osnovano 2017.godine, Genc Caka je konstantno razvijalo svoju stručnost u **proizvodnji pčelarske opreme**, a naročito košnica prilagođenih lokalnim potrebama.

Od avgusta 2025.godine, sa postavljanjem savremene opreme za preradu drveta, kompanija pokreće **prvu kosovsku proizvodnu liniju za ramove za košnice** koji su ključni deo svake košnice. Ova nova linija ispunjava rastuću potražnju za pčelarskim materijalima i smanjuje zavisnost Kosova od uvoza.

Savremena proizvodna linija za proizvodnju ramova za košnice u objektu Genc Cakaj.

Svake godine Kosovo uvozi oko 500,000 ramova za košnice, uprkos tome što ima preko 7,500 pčelara koji upravljaju sa više od 200,000 košnica.

Prelaskom sa uvoza na lokalnu proizvodnju, inicijativa stvara **nova radna mesta** i mogućnosti za kvalifikovani rad u seoskim sredinama i istovremeno otvara vrata za **izvozna tržišta**, naročito u Albaniji i Grčkoj, u kojima potražnja za pčelarskom opremom kontinuirano raste.

Inicijativa za proizvodnju ramova za košnice promoviše **korišćenje drveta niže klase od vlasnika privatnih šuma (VPŠ)**, dajući

Genc Cakaj radi sa novom opremom za proizvodnju visoko kvalitetnih ramova za košnice

ovom, materijalu, inače niske vrednosti, produktivnu upotrebu, umesto da se samo loži kao ogrevno drvo.

Istovremeno, inicijativa podstiče sadnju brzorastućeg drveta crnog bagrema koje daje održiv izvor drveta i na taj način podržava **biodiverzitet** i doprinosi dugoročnoj **proizvodnji biomase**.

Ovaj posao je deo širih napora CNVP u okviru projekta **SUNREED** da podrži održivo šumarstvo, obnovljivu energiju i izvore prihoda za život u seoskim sredinama na Kosovu.

Formiran je prvi rasadnik za proizvodnju sadnica drveća sa brzim rastom

Rešenja za lokalno šumarstvo

2023. godine, **Fidanishtja**, porodični rasadnik u selu Dobruša/Dobrushe, Istok/Istog, sklopio je partnerstvo sa CNVP preko projekta **SUNREED** kako bi podigao **prvi rasadnik na Kosovu fokusiran na brzorastuće vrste drveta**. Ovo je veliki korak ka lokalnoj obnovljivoj energiji i održivom šumarstvu.

Sa preko 20 godina iskustva u proizvodnji sadnica voća kao što su kesten i orah, rasadnik danas uzgaja **reznice i sadnice topole** – brzorastuće vrste idealne za drvnu biomasu.

Ova vrsta drveta pomaže u smanjenju zavisnosti od uvoznog sadnog materijala, smanjuje troškove poljoprivrednika i poboljšava stopu uspešnosti novih zasada.

Reznice topole spremne za sadnju.

Osim ekoloških koristi, u rasadniku je već proizvedeno oko 7,000 sadnica koje lokalni poljoprivrednici mogu da koriste za energetske potrebe i u industriji, stvarajući, pritom, nove poslove u procesu.

Rasadnik već stvara lokalne poslove naročito za mlade ljude i poljoprivrednike u svakodnevnom radu kakav je sadnja, rasađivanje, navodnjavanje, kontrola štetočina i održavanje.

Mađarski stručnjak za šumarstvo koji je sarađivao sa CNVP

posetio je rasadnik, pohvalio prve rezultate i ohrabrio tim da proširi proizvodnju sa reznica na gotove sadnice.

Ova inicijativa podržava lokalno snabdevanje dostupnim visoko kvalitetnim sadnicama topole, stvara nove mogućnosti za zaradu seoskim porodicama i povećava stopu opstanka novih zasada. Ovo je praktičan korak prema dostizanju ciljeva Kosova u oblasti obnovljive energije i pošumljavanja.

Ovaj rasadnik pretvara porodičnu tradiciju u praktično rešenje za borbu protiv klimatskih promena, energetske nezavisnost i razvoj sela.

Podignut zasad brzorastućeg drveća.

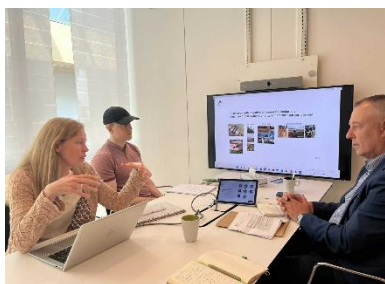
Povezivanje Kosova i Švedske radi održivog šumarstva, obnovljive energije i zaštite životne sredine

CNVP Kosovo je, od 3. do 7. juna 2025. godine, organizovao studijsku posetu Švedskoj kako bi ojačao saradnju sa vodećim institucijama u sektoru šumarstva, obnovljive energije, biodiverziteta i cirkularne ekonomije. Fokus je bio predstavljanje SUNREED-a, vodećeg projekta CNVP-a i istraživanje kako je usklađen sa švedskom strategijom za zelenu tranziciju.

Delegacija je održala sastanke na visokom nivou sa univerzitetima, istraživačkim institutima, vladinim agencijama i organizacijama za zaštitu životne sredine i to je rezultiralo novim partnerstvima i mogućnostima za zajedničko delovanje. Poseta je takođe imala za cilj učenje iz švedskog iskustva u oblastima kakve su dobrovoljno tržište ugljenika, privatno šumarstvo, Natura 2000 i upravljanje otpadom.

Pokrenuta strateška partnerstva

CNVP je ostvario saradnju sa nekoliko važnih švedskih institucija: **Univerzitetom Uppsala** kako bi istražio rešenja za obnovljivu energiju za razvoj sela; **IVL švedskim institutom za istraživanje životne sredine** koji se fokusira na cirkularnu ekonomiju i klimatska prilagođavanja; **Skogforsk-om**, koji je izrazio veliko interesovanje za saradnju po pitanju održivog šumarstva; i **Zero Mission**, koji će podržati razvoj pilot dobrovoljnog tržišta ugljenika na Kosovu.

Sastanak sa predstavnicima katedre za energiju i tehnologiju na Univerzitetu Uppsala.

Posvećenost razmeni znanja i podršci

Švedski partneri, uključujući **švedsku Agenciju za šume i švedsko Društvo za zaštitu prirode (SSNC)**, posvećeni su razmeni stručnjaka, tehničkoj podršci i zajedničkoj izradi predloga za finansiranje od strane EU i međunarodnih fondova.

CNVP u švedskoj Agenciji za šume.

Proširivanje

regionalnog i evropskog angažmana CNVP

CNVP je, takođe, ojačao svoje veze sa evropskim mrežama kroz povezanost SSNC-a sa **Evropskim biroom za životnu sredinu**, povećavajući vidljivost Kosova u evropskom donošenju politika za zaštitu životne sredine. Diskusija se takođe dotakla mogućeg usklađivanja Kosova sa okvirom **Natura 2000**.

Podrška kosovske ambasade u Stokholmu

Ambasada Kosova u Stokholmu je igrala ključnu ulogu u podršci poseti, olakšavanju veza i promovisanu inicijativa CNVP u Švedskoj.

Naredni koraci

CNVP će raditi na jačanju saradnje sa švedskim institucijama, organizacijama civilnog društva (OCD) i privatnim kompanijama u oblastima u kojima CNVP doprinosi, kao što su održivo gazdovanje šumama, proizvodnja biomase, bioenergija, nedrvni šumski proizvodi, lekovito i aromatično bilje i dobrovoljno tržište ugljenika.

Poseta je reafirmisala ulogu CNVP kao posrednika u promovisanju trgovine, ekonomske saradnje i razmene znanja o zelenim i klimatski pametnim inicijativama.